

Sosial ferdighetstrening for barn med autismespekterlidelser

BRIAN REICHOW ET AL. SYSTEMATISK OVERSIKT. COCHRANE DATABASE OF SYSTEMATIC REVIEWS 2012, ISSUE 7. ART. NO.: CD008511.

Sosial ferdighetstrening i grupper kan antakelig gi barn og unge med lidelser i autismespekteret et bedre sosialt liv. Det viser en systematisk oversikt fra Cochrane-samarbeidet 2012.

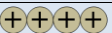
Autisme er en omfattende funksjonshemming som kjennetegnes ved tre kjernesymptom. Språk- og kommunikasjonsvansker, sosiale vansker og en repeterende, stereotypisk atferd. Infantil autisme og Aspergers syndrom er de mest kjente diagnosebenevnningene innen autismespekteret.

Personer med autisme har ofte store utfordringer knyttet til kommunikasjon og sosialt samspill, som er nøkkelferdigheter for å kunne påvirke sin egen hverdag. Tiltak vil ofte ha spesiell fokus på kommunikasjonsferdigheter, atferdsregulering og arbeid med sosiale ferdigheter. Sosial ferdighetstrening i grupper blir ofte anbefalt for barn og unge med autisme, men hvorvidt tiltaket er effektivt, fins det lite kunnskap om.

En ny systematisk oversikt fra Cochrane-samarbeidet oppsummerer tilgjengelig forskning på effekter av sosial ferdighetstrening på sosial kompetanse og livskvalitet hos barn og unge med autismespekterlidelser.

Totalt 5 studier ble inkludert og sammenstilt. Oppfølgingstiden varierte mellom fem til 20 uker. Det er ikke rapportert om langtidsoppfølging. Funnene viser at gruppetrening i sosiale ferdigheter for barn og unge sammenliknet med standard oppfølging eller venteliste:

- Gir bedre sosiale ferdigheter   /
- Gir bedre kvalitet på vennskap   /
- Gir mindre ensomhet
- Det er usikkert om sosial ferdighetstrening i grupper har effekt på barn og unges sosiale kommunikasjonsferdigheter og gjenkjenning av andres følelsesuttrykk samt forekomst av depresjon hos barn og unge og deres foreldre   ?

Symbolforklaring			
Kvalitet på dokumentasjonen:	Tilhørende symbol	Størrelsen på effekten	Tilhørende symbol
Høy		Stor	
Middels		Moderat	
Lav		Liten	
Svært lav		Ikke klinisk signifikant	
		Ukjent	

Bakgrunnen for vurderingene

Forfatterne av oversikten har vurdert kvaliteten på dokumentasjonen for hvert utfall. Videre har NK LMS vurdert hvor stor effekten er. Dette er ment å gi deg et mer helhetlig inntrykk av resultatene og hvor nyttig et tiltak er. Dokumentasjonen kan være av høy, middels, lav eller svært lav kvalitet. Jo høyere kvalitet, desto sikrere kan vi være på at effekten av et tiltak er presist anslått. For alle utfallene har forfatterne presentert effekten i form av standardiserte gjennomsnittsforskjeller (på engelsk Standard Mean Difference – SMD). SMD er brukt fordi primærstudiene har målt utfallene på ulike måter. SMD brukes for å sammenstille resultater der det er brukt kontinuerlig skala.

Når vi forenkler tolkningen av effekt i form av SMD, sier vi at

- SMD på 0,2 er en «liten effekt»
- SMD på 0,5 er en «moderat effekt»
- SMD på 0,8 er en «stor effekt»

Da kan vi kort oppsummert si at den gjennomsnittlige effekten er liten til moderat for utfallene *sosiale ferdigheter* (0,47 (95 % KI; 0,16 til 0,78)) og *kvalitet på vennskap* (0,41 (95 % KI; 0,02 til 0,81)). For utfallet *ensomhet* (0,66 (95 % KI; 1,15 til -0,17)) er effekten moderat, men spennvidden (95 % KI) forteller oss at effekten i beste fall kan gi en stor fordelaktig forskjell og i verste fall kan nærme seg en liten ufordelaktig forskjell. For utfallene *sosiale kommunikasjonsferdigheter*, *gjenkjenning av andres følelsesuttrykk*, *depresjon hos barn og unge* og *depresjon hos foreldre* er størrelsen på effekten og dermed også den kliniske relevansen usikker da spennvidden (95 % KI) er bred og krysser "ingen effekt"-linjen. Det vil si at effektene innenfor spennvidden kan være både fordelaktig og ugunstig.

*95 % KI betyr 95 % konfidensintervall, altså at man med 95 % sikkerhet kan si at effekten ligger et sted innenfor det oppgitte intervall (spennvidde).

Forfatterne konkluderer med at det finnes grunnlag for å si at sosial ferdighetstrening i grupper muligens forbedrer den sosiale kompetansen hos barn og unge med lidelser i autismespekteret, men etterlyser mer dokumentasjon.

Se lenken til Cochrane-oversikten:

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/14651858.CD008511.pub2/pdf>